שׁוֹפָר מִבְּהֵמָה (ג) [ג] [ה]טְמֵאָה פָּסוּל) (ר״ן פרק (ד׳) [ג׳] דראש השנה (ו. ד״ה ומיהו)): **ב** (ד) [ד] (ט) [ו]**הַגּוֹזֵל שׁוֹפָר וְתָקַע בּוֹ, יָצָא אֲפִלּוּ לֹא נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנּוּ: ג** [ז]**תָּקַע בְּשׁוֹפָר** (י) **שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לֹא יָצָא,** (יא) **שֶׁאֵינָהּ בְּטֵלָה עוֹלָמִית וְכַתּוּתֵי מִכְתָּת שִׁעוּרֵיהּ.** (יב) [ח]**אֲבָל בְּשֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְכֵן בִּמְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים,** (יג) **לֹא יִתְקַע וְאִם תָּקַע בּוֹ,** (יד) *) **יָצָא.** (טו) * [ט]**וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן** (ה) [ה] **לִזְכּוֹת בּוֹ אֲבָל אִם נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת בּוֹ לֹא יָצָא,** (טז) **דְּהָוֵה לֵיהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.**

ה (הִקְשָׁה שְׁאֵרִי הָרַב רַבִּי מָרְדְּכַי קְרָאשְׁנִיק פֹּה קְהִלָּה קְדוֹשָׁה קְרָאקָא זַ״ל מַהָא דִּתְנַן בְּנִדָּה פֶּרֶק ו׳ (נא:) כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קַרְנַיִם יֵשׁ לוֹ טְלָפַיִם וּמַשְׁמַע שָׁם דְּכֻלֵּי עָלְמָא הִיא וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּשֵׁם (ר״ח) [רַבֵּנוּ תָּם] בְּחֻלִּין דַּף נ״ט (ע״א ד״ה אלו) וְאִם כֵּן אֵינָהּ בְּהֵמָה טְמֵאָה, וְנִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּאָיְרֵי שֶׁיְּלָדַתּוּ בְּהֵמָה טְמֵאָה וְהַיּוֹצֵא מִן הַטָּמֵא טָמֵא כְּדִתְנַן בְּפֶרֶק קַמָּא דִּבְכוֹרוֹת (ה:). ו הָרֹא״שׁ (פ״ג סי׳ ט) מֵהַיְרוּשַׁלְמִי (סוכה פ״ג ה״א). ז בְּרַיְיתָא חֻלִּין פ״ט (ע״א) וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה והתניא) וְהָרֹא״שׁ (ר״ה) שָׁם. ח מֵימְרָא דְּרַב יְהוּדָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה כ״ח (ע״א) וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה אמר ר״י) וְהָרֹא״שׁ (פ״ג סי׳ ט) שָׁם. *) (דְּמִצְוֹת לָאו לֵהָנוֹת נִתְּנוּ). ט שָׁם בַּתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא״שׁ וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים.

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) **טְמֵאָה.** מַה שֶּׁהִקְשָׁה רַבִּי מֹשֶׁה רַבְקַ״שׁ (באה״ג אות ה) דִּבְהֵמָה טְמֵאָה אֵין לָהּ קַרְנַיִם, עַיֵּן אַחֲרוֹנִים וּבְשׁוּ״ת חַוֹּת יָאִיר סִימָן כ׳ וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (פ׳) [ע״ט] (ס״א) וּבִפְרִי חָדָשׁ שָׁם סִימָן פ׳ סָעִיף קָטָן ד׳. וְעַיֵּן בְּיַד אַהֲרֹן (הגב״י) בְּאֹרֶךְ:

ב (ד) **הַגּוֹזֵל.** וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו. וּמֻתָּר לִקַּח שׁוֹפַר חֲבֵרוֹ בְּלֹא דַּעְתּוֹ וּלְבָרֵךְ עָלָיו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) עַיֵּן שָׁם. וְאִם נִסְדַּק בַּתְּקִיעָה פָּטוּר. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א׳ סִימָן ע״ט: **ג** (ה) **לִזְכּוֹת.** דְּהַיְינוּ שֶׁלְּקָחוֹ מִן הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים דֶּרֶךְ גְּזֵלָה, אִם הַמְסָרְבִים כו׳ הַיְינוּ דְּסַפּוֹקֵי מְסַפְּקָא לֵיהּ וְיֵשׁ פָּנִים לְכָאן וּלְכָאן וְלֵיתָא). וְאֵין לוֹמַר שֶׁהָעֲנִיִּים יְכוֹלִים לָכֹף הַבַּעֲלֵי בָּתִּים עַל מִדַּת סְדוֹם שֶׁזֶּה נֶהֱנֶה וְזֶה לֹא חָסֵר וְאֵין רַשָּׁאִים לְהַתְנוֹת, יֵשׁ לְחַלֵּק. וְגַם כִּי מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּאִם לֹא כֵן יִפְרְשׁוּ כַּמָּה וְכַמָּה מִן הַצִּבּוּר בִּשְׂכִירוּת הַחַזָּן וְכַדּוֹמֶה וְיִסְמְכוּ שֶׁיִּרְאֵי ה׳ יִהְיוּ שׂוֹכְרִים וְהֵם יֵצְאוּ בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

א [ג] **טְמֵאָה.** וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חַוֹּת יָאִיר סִימָן כ׳ שֶׁכָּתַב בְּעִנְיָן זֶה לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַהַגָּ״ה שֶׁהוּא מִדִּבְרֵי הָרַ״ן (ו. ד״ה ומיהו), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּפְרִי חָדָשׁ כָּאן וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ׳ (סק״ד) וּבְבִרְכֵּי יוֹסֵף (כאן סק״ד) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה. וְעַיֵּן בִּשְׁאִילַת יַעְבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן נ׳ דְּקַרְנֵי הַבּוּפָלוֹ הֵם פְּסוּלִים לְשׁוֹפָר, דְּבוּפָלוֹ שֶׁאָנוּ קוֹרִין הוּא שׁוֹר הַבָּר דְּקַיְמָא לָן שֶׁהוּא בְּהֵמָה, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ׳ (ס״ג), וְאִם כֵּן פְּשִׁיטָא דְּפָסוּל עַיֵּן שָׁם שֶׁתָּמַהּ עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״א): **ב** [ד] **הַגּוֹזֵל.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״י) כָּתַב בְּשֵׁם רִ״י מָלְכוֹ בִּתְשׁוּבָה כְּתַב יָד דְּאִם תָּקַע שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת וְנִסְדַּק חַיָּב לְשַׁלֵּם, דְּהָוֵי שׁוֹאֵל שֶׁלֹּא מִדַּעַת. וְיָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ דְּקַיְמָא לָן גָּזַל שׁוֹפָר וְתָקַע יָצָא. וְאִם לְקָחוֹ בִּרְשׁוּת פָּטוּר דְּהָוֵי לֵיהּ מֵתָה מֵחֲמַת מְלָאכָה. וְהַתְּקִיעָה עַצְמָהּ שֶׁנִּסְדַּק, אִם מִיָּד שָׁתַק יָצָא. וְאִם סִיֵּם הַתְּקִיעָה בְּאוֹתוֹ שׁוֹפָר, לְפוּם גְּמָרָא דִּידָן יָצָא, וּלְפוּם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״ג) לֹא יָצָא דִּתְחִלָּתָהּ בָּעֵי סוֹפָהּ, עַיֵּן שָׁם:

ג [ה] **לִזְכּוֹת.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן קי״א בְּאִם מָכַר עֲבוֹדַת גִּלּוּלִים וְקָנָה שׁוֹפָר בַּדָּמִים אֵין תּוֹקְעִין בּוֹ, וְאִם בְּשָׁעָה שֶׁמָּכַר מָשַׁךְ הַקּוֹנֶה תְּחִלָּה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְאַף שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה שְׁלוּחָם לִתְקֹעַ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא מְכַוֵּן לְהוֹצִיא וְהֵם מִתְכַּוְּנִים לָצֵאת, וְאִם כֵּן מָה אִכְפַּת לָן בְּמַה שֶּׁהִתְנוּ עִמּוֹ שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא אֵלּוּ, וְלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה בִּטּוּל שְׁלִיחוּת כְּלָל דְּלָאו מִתּוֹרַת שְׁלִיחוּת אָתִינַן עֲלַהּ, וְקִצַּרְתִּי. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁאִם (הַמְסָרְבִים) [הַמְסָרְבִים] כְּדִין עָשׂוּ (רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהָעִנְיָן הָיָה עַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתַב לְעֵיל שֶׁיְּכוֹלִים לְעַכֵּב), אֵלּוּ שֶׁהִתְנוּ שֶׁלֹּא כַּדִּין הִתְנוּ אִם עֲדַיִן רוֹצִים לִתֵּן לְסִיּוּעַ לְפִי יְכָלְתָּם וְשָׂכָר הָרָאוּי בִּשְׁנַת שָׁלוֹם שֶׁאֵין צָרִיךְ לְפַזֵּר כָּל כָּךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הַמְסָרְבִים שֶׁלֹּא כַּדִּין (ע״ש) [עָשׂוּ] (רְצוֹנוֹ לוֹמַר עַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתַב לְעֵיל שֶׁהָרֹב מִבַּעֲלֵי בָּתִּים כו׳. וּמִדִּבְרֵי הַבְּנֵי יְהוּדָה נִרְאֶה שֶׁהֵבִין מַה שֶּׁכָּתַב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּשּׁוֹפָר הָרִאשׁוֹן. (טז) וּלְכֻלֵּי עָלְמָא שׁוֹפָר שֶׁל נְבֵלָה וּטְרֵפָה כָּשֵׁר לִתְקֹעַ בּוֹ: **ב** (ט) **הַגּוֹזֵל שׁוֹפָר וְכוּ׳.** וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְלוּלָב וּמַצָּה וְצִיצִית הַגְּזוּלִים, לְפִי שֶׁמִּצְוַת הַשּׁוֹפָר אֵינוֹ אֶלָּא הַשְּׁמִיעָה לְבַד, (יז) וְאֵין בִּשְׁמִיעַת קוֹל דִּינֵי גֶּזֶל שֶׁהֲרֵי בִּשְׁמִיעָתוֹ אֵינוֹ נוֹגֵעַ בַּשּׁוֹפָר כְּלָל, וּלְפִיכָךְ אַף עַל פִּי שֶׁתָּקַע בּוֹ בְּאִסּוּר גֶּזֶל כֵּיוָן שֶׁבְּעִקַּר הַמִּצְוָה דְּהַיְנוּ הַשְּׁמִיעָה אֵין בָּהּ אִסּוּר גֶּזֶל יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְכָל זֶה בְּשֶׁתָּקַע, (יח) אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לִתְקֹעַ בּוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ שֶׁל בַּעַל הַשּׁוֹפָר, וַאֲפִלּוּ נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנּוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן (יט) דְּאֵין לְבָרֵךְ עָלָיו מִשּׁוּם ׳בּוֹצֵעַ בֵּרֵךְ׳ וְגוֹ׳ (תהלים י ג). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן י״א סָעִיף ו׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ולענין) דַּאֲפִלּוּ הָיָה יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת אוֹ שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה גַּם כֵּן אֵין כְּדַאי לְבָרֵךְ. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמֻתָּר לִטֹּל שׁוֹפָר שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּלֹא יְדִיעָתוֹ (כ) וְלִתְקֹעַ בּוֹ, דְּנִיחָא לֵיהּ לֶאֱינַשׁ לְמֶעֱבַד מִצְוָה בְּמָמוֹנוֹ וּבְוַדַּאי הָיָה מִתְרַצֶּה, וְרַשַּׁאי לִתְקֹעַ בּוֹ (כא) כָּל הַמֵּאָה קוֹלוֹת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מִדִּינָא, כֵּיוָן שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן בְּוַדַּאי לֹא יִמְחֶה בָּזֶה: **ג** (י) **שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.** כְּגוֹן (כב) שֶׁעָבַד לַשּׁוֹפָר. וְהוּא הַדִּין (כג) כְּשֶׁשִּׁמֵּשׁ בּוֹ לִפְנֵי הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ, שֶׁתָּקַע לְפָנֶיהָ: (יא) **שֶׁאֵינָהּ בְּטֵלָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכֵיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פַּעַם שֶׁתְּהֵא נִתֶּרֶת וְעַל כָּרְחָךְ לְאִבּוּד קָאֵי לִשְׂרֵפָה אוֹ לְהוֹלִיכָהּ לְיָם הַמֶּלַח, הֲרֵי הוּא כְּמִי שֶׁאֵינוֹ, (כד) וְלֹא עָדִיף מִשּׁוֹפָר כָּשֵׁר וְרַק שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר גָּדְלוֹ שֶׁהוּא פָּסוּל, וְכָל שֶׁכֵּן הָכָא: (יב) **אֲבָל וְכוּ׳ שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים.** כְּגוֹן (כה) שֶׁמָּצָא שׁוֹפָר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי אוֹ שֶׁשָּׁאַל אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ: (יג) **לֹא יִתְקַע.** מִשּׁוּם דְּמָאִיס. וַאֲפִלּוּ בְּנִתְבַּטֵּל גַּם כֵּן אָסוּר לְכַתְּחִלָּה (כו) לְכַמָּה פּוֹסְקִים: (יד) **יָצָא.** אֲפִלּוּ (כז) קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּטֵּל. וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן שֶׁאֶפְשָׁר לְבַטְּלוֹ כְּדִין עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי שֶׁנָּכְרִי מָצֵי מְבַטֵּל לֵיהּ, לֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ לוֹמַר הֲרֵי הִיא כְּמִי שֶׁאֵינָהּ, דְּאֶפְשָׁר לֹא תָּבוֹא כְּלָל לִידֵי שְׂרֵפָה, וְאִי מִשּׁוּם שֶׁנֶּהֱנֶה מֵאִסּוּרֵי הֲנָאָה (כח) גַּם כֵּן לֹא אָסוּר, דְּקִיּוּם מִצְוָה לֹא מִקְּרֵי הֲנָאַת הַגּוּף אֶלָּא הוּא גְּזֵרַת מֶלֶךְ. וּפָשׁוּט דְּאִם אֵין לוֹ שׁוֹפָר אַחֵר תּוֹקֵעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְבַטֵּל הַמִּצְוַת עֲשֵׂה: (טו) **וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת בּוֹ.** בְּשָׁעָה שֶׁמְּצָאוֹ וְהִגְבִּיהוֹ מִן הַקַּרְקַע, אֶלָּא הִגְבִּיהוֹ רַק כְּדֵי לִתְקֹעַ בּוֹ. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה והוא): (טז) **דְּהָוֵה לֵיהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.** וְאַף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל לֹא עֲבָדָהּ, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָהּ בִּטּוּל כֵּיוָן דְּעַכְשָׁו הִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. (כט) וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּלֹא קָאֵי רַק אַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים אֲבָל לֹא אַמְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה, דְּבִמְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים אֲפִלּוּ בָּאוּ לְיַד יִשְׂרָאֵל לֹא מַחְמְרִינַן בְּהוּ כֻּלֵּי הַאי וְיֵשׁ

בֵּאוּר הֲלָכָה

ג * **וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק טו) שֶׁפֵּרַשְׁנוּ דְּקָאֵי אַמְּצִיאָה וּכְהַאי גַּוְנָא, כֵּן הוּא בֵּאוּר הָעִנְיָן לְפִי פְּשׁוּטוֹ וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַבַּ״ח (ס״ה), וְכֵן בְּרִיטְבָּ״א (כח. ד״ה ודווקא), וְכִלְשׁוֹן רַשִׁ״י בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַּף מ״ב (ע״א) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אֶלָּא, עַיֵּן שָׁם. **וְעַיֵּן בַּ״ח שֶׁדַּעְתּוֹ בָּזֶה דְּדַוְקָא בְּאֵין לָעֲבוֹדָה זָרָה בְּעָלִים, אֲבָל בְּיֵשׁ לָהּ בְּעָלִים וְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ עֲדַיִן, אֲפִלּוּ מִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת לֹא מְהַנֵּי,** דְּבַמֶּה נִפְקַע כֹּחַ הַבְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים. **וְנִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּכַוָּנַת הַבַּ״ח הוּא רַק** לְהַשִּׂיג עַל הַבֵּית יוֹסֵף דִּלְדִידֵיהּ מַיְירֵי הַטּוּר בְּרֵישׁ דְּבָרָיו גַּם כֵּן **בְּעִנְיָן שֶׁיִּשְׂרָאֵל גָּזַל הַשּׁוֹפָר מִן הַנָּכְרִי, וְלָכֵן מַקְשֶׁה דְּאִם כֵּן אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת גַּם כֵּן לָא מִיקְּרֵי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בְּעִנְיַן אֲבֵדָה אֵין שׁוּם נָפְקָא מִינַּהּ בֵּין נִתְיָאֲשׁוּ לְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ, דִּלְגַבֵּי נָכְרִי בָּזֶה שֶׁאָבַד נִפְקַע כֹּחוֹ,** וְלָא בָּעִינַן בְּעִנְיַן אֲבֵדָה יֵאוּשׁ אֶלָּא גַּבֵּי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל גַּבֵּי עוֹבֵד כּוֹכָבִים הֲלֹא אֲבֵדָתוֹ מֻתֶּרֶת, אַלְמָא דְּנִפְקַע כֹּחוֹ. **אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי** (סק״ב) **שֶׁגַּם הוּא הִסְכִּים כֵּן לְדִינָא,** (אֶלָּא דְּהוּא סָבַר דְּגַם בַּאֲבֵדָה דַּעַת הַבַּ״ח לְחַלֵּק בֵּין לִפְנֵי יֵאוּשׁ לְאַחַר יֵאוּשׁ וְעַל כֵּן הִשִּׂיג עָלָיו, וּבֶאֱמֶת אֵין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(טז) אַחֲרוֹנִים: **ב** (יז) פּוֹסְקִים: (יח) בַּ״ח (ס״ג) וּפְרִי חָדָשׁ: (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו, ועי׳ סי׳ תרמט סק״ב) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ב ד״ה הגוזל) וּמַטֵּה יְהוּדָא (סק״ג) וְכֵן מְצַדֵּד בְּחֶמֶד מֹשֶׁה בְּסִימָן תרצ״א (סק״ב), וּדְלֹא כִּפְרִי חָדָשׁ, וּמִיהוּ אַף לְדִידֵיהּ אִם קָנָה שׁוֹפָר גָּזוּל לֹא יִתְקַע בּוֹ אִם יֵשׁ לוֹ אַחֵר, דְּאוֹי לוֹ לָזֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה סַנֵּגוֹרוֹ קַטֵּגוֹרוֹ כִּדְמוּכָח בִּירוּשַׁלְמִי, עַיֵּן שָׁם בִּדְבָרָיו: (כ) **וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י״ד בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״ג לְעִנְיַן טַלִּית, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיָנֵנוּ דְּדַוְקָא בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, אֲבָל לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּיתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹ אִיפְּכָא אָסוּר,** דְּאֶפְשָׁר שֶׁמַּקְפִּיד עָלָיו וְהָוֵי גֶּזֶל. **וְעַיֵּן עוֹד שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגָדִים** (מש״ז סק״ו): (כא) מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ה): **ג** (כב) רִיטְבָּ״א רֹאשׁ הַשָּׁנָה דַּף כ״ח (ע״א ד״ה אמר ר״י בשופר): (כג) בֵּית יוֹסֵף יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ״ו (ד״ה וכתב ה״ר אליעזר): (כד) פּוֹסְקִים: (כה) בַּ״ח (ס״ה) וּפְרִי חָדָשׁ, וְכֵן כָּתַב בְּרִיטְבָּ״א (שם ד״ה ודווקא) דְּהוּא הַדִּין שָׁאוּל. וְאַף דְּעַל יְדֵי שְׁאִילָה הוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּת, עַל כָּרְחֲךָ דְּעַל יְדֵי זֶה אֵינוֹ נֶחְשָׁב כְּשֶׁלּוֹ שֶׁלֹּא יְהֵא מְהַנֵּי לֵיהּ בִּטּוּל, אוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַדָּגוּל מֵרְבָבָה דְּכֵיוָן דְּאֵין לְעַכּוּ״ם דִּין שׁוֹמְרִים מִמֵּילָא אֵינוֹ חַיָּב הַיִּשְׂרָאֵל בְּאַחֲרָיוּת: (כו) וְהוּא בַּעֲיָא דְּלֹא אִיפְשִׁיטָא לְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַּף מ״ז (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מִי מָאִיס. וְכֵן דַּעַת רִיטְבָּ״א רֹאשׁ הַשָּׁנָה כ״ח (שם ד״ה אמר ר״י בשופר) בְּשִׁיטַת רַשִׁ״י, וְכֵן כָּתַב הָרַ״ן (ע״ז כ. ד״ה וגרסינן תו בגמרא) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד (שם מז. ד״ה כי) בַּעֲבוֹדָה זָרָה. אִיבְרָא דְּהָרַ״ן (סוכה יד. ד״ה של) וְהָרַשְׁבָּ״א בְּסֻכָּה (לא: ד״ה והאמר) (שֶׁהוּא גַּם כֵּן לְהָרִיטְבָּ״א כַּיָּדוּעַ) הִכְרִיעוּ דִּלְשִׁיטַת רַשִׁ״י בְּבִטֵּל מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה, וְצָרִיךְ עִיּוּן. **אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה,** מִשּׁוּם דְּכֵן מַשְׁמַע דַּעַת רַמָּ״א לְקַמָּן בְּסִימָן תרמ״ט סָעִיף ג׳, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מַשְׁמַע הַכְרָעַת מָגֵן אַבְרָהָם (כאן) בְּסָעִיף קָטָן ו׳ וּמַטֵּה יְהוּדָא (סק״ו), עַיֵּן שָׁם: (כז) רַשִׁ״י (כח. ד״ה ואם) וְרֹב הַפּוֹסְקִים: (כח) גְּמָרָא (שם): (כט) עוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) וְגִלְיוֹן רַשָּׁ״א בְּיוֹרֶה דֵּעָה שָׁם (סי׳ קמו ד״ה אבל). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּעִנְיָנֵנוּ:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(וְיֵשׁ מַחְמִירִין דַּאֲפִלּוּ בְּשֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים אֵינוֹ יוֹצֵא (יז) *אֶלָּא בְּנִתְבַּטֵּל (יח) בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב) (מרדכי (ר״ה סי׳ תשטז)). (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תרמ״ט סָעִיף ג׳): ד ׳שׁוֹפָר (יט) שֶׁל תִּקְרֹבֶת עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֲפִלּוּ הָיָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים, שֶׁתָּקַע בּוֹ, לֹא יָצָא, (כ) מִשּׁוּם דְּאֵינָהּ בְּטֵלָה עוֹלָמִית: ה (כא) כהַמּוּדָר הֲנָאָה מִשּׁוֹפָר, (כב) אָדָם (ו) אַחֵר תּוֹקֵעַ בּוֹ וְזֶה יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ. לאֲבָל אִם אָמַר (ז) (כג) קוֹנָם לִתְקִיעָתוֹ עָלַי, (כד) אָסוּר

י שָׁם. כ מֵימְרָא דְּרָבָא שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. ל הָרַ״ן (נדרים טז: ד״ה אלא אמר) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רט״ו (ס״א).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְאַחַר כָּךְ [נָתַן] הַמָּעוֹת עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ״ד בְּטַ״ז (סק״ג) וְשַׁ״ךְ (סק״ד) שָׁם. וְעַל כָּל פָּנִים הָיָה מָקוֹם לְהָקֵל בָּזֶה דְּהָוֵי חֲלִיפֵי חֲלִיפִין, עַיֵּן שָׁם:

בַּאֵר הֵיטֵב

וְלֹא לִזְכּוֹת בּוֹ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּתְקַע בּוֹ עַכְשָׁו. טַ״ז (סק״ג). וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): ה (ו) אַחֵר. וּבִשְׁעַת הַדְּחָק מֻתָּר לִתְקֹעַ בְּעַצְמוֹ. בַּ״ח (ס״ו): (ז) קוֹנָם. זֶהוּ לְשׁוֹן נֶדֶר דְּאָסַר הַחֵפֶץ עָלָיו, וְהַנְּדָרִים חָלִים עַל דְּבַר מִצְוָה כִּדְבַר הָרְשׁוּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רט״ו (ס״א). מִמֵּילָא אִם אָמַר שֶׁלֹּא אֶשְׁמַע קוֹל שׁוֹפָר הָוֵי לְשׁוֹן שְׁבוּעָה שֶׁאוֹסֵר נַפְשׁוֹ עַל הַחֵפֶץ, וְאֵין שְׁבוּעָה חָלָה עַל דְּבַר מִצְוָה, עַיֵּן טַ״ז (סק״ה):

בֵּאוּר הֲלָכָה

כַּוָּנַת הַבַּ״ח אֶלָּא לְעִנְיַן גֶּזֶל, אֲבָל לְעִנְיַן אֲבֵדָה גַּם הוּא מוֹדֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ). **וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) **שֶׁהִשִּׁיג עַל הַבַּ״ח בְּעִקַּר דִּינוֹ וּלְדִידֵיהּ אֲפִלּוּ בְּגָזַל מִן הָעַכּוּ״ם נַמִּי הָוֵי לֵיהּ כַּעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל נָכְרִי הַבָּא לִידֵי יִשְׂרָאֵל,** וּמִטַּעַם דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ קוֹנֶה קֹדֶם שֶׁנִּתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי הוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּת כְּדִין כָּל גַּזְלָן וּבִשְׁבִיל זֶה קָמָה בִּרְשׁוּתוֹ, עַיֵּן בִּדְבָרָיו. **וּכְבָר דִּבְּרוּ בָּזֶה הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים יֵשׁ שֶׁמַּסְכִּימִים עִמּוֹ וְיֵשׁ שֶׁחוֹלְקִים עָלָיו לְעִנְיַן גֶּזֶל,** עַיֵּן בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ו) וּבְמַטֵּה יְהוּדָה (סק״ו) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (על מג״א סק״ה) וּבְבִגְדֵי יֶשַׁע וּשְׁאָרֵי מְפָרְשִׁים. **וְדַע דְּבַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כָּתַב וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת וְכוּ׳ וְהוּא לְשׁוֹן הַטּוּר, וּמַשְׁמַע מִזֶּה דְּבִסְתָמָא אֵינוֹ זוֹכֶה,** וְאֶפְשָׁר לוֹמַר הַטַּעַם כֵּיוָן דְּהוּא רִיעוּתָא לְדִידֵיהּ שֶׁהֲרֵי לְפִי זֶה אֵינוֹ שָׁוֶה לוֹ כְּלוּם דְּאֵין לוֹ בִּטּוּל, מִסְּתָמָא אִיסּוּרָא לָא נִיחָא לֵיהּ דְּלִיקְנֵי. **אָכֵן מִלְּשׁוֹן הָרֹא״ש** פֶּרֶק רָאוּהוּ בֵּית דִּין (ר״ה פ״ג סי׳ ט) **וּמִלְּשׁוֹן הַתּוֹסָפוֹת** יְבָמוֹת ק״ד (ע״א ד״ה סנדל) **וְהָרַב הַמַּגִּיד** פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת לוּלָב (ה״ג) **בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א** (ר״ה כח. ד״ה ואם) **וְכֵן הָרַ״ן** (שם ז: ד״ה אמר רב יהודה) **מְבֹאָר דְּדַוְקָא בְּמַגְבִּיהַּ עַל מְנָת שֶׁלֹּא לִזְכּוֹת, וּמוּכָח דְּבִסְתָמָא נִקְנֵית לֵיהּ בְּהַגְבָּהָתוֹ,** וְכֵן כָּתַב בְּמָרְדְּכַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה (סי׳ תשטז) לְהֶדְיָא דְּבִסְתָמָא קָנָה, [וּבַדְּפוּס מֻקָּף תֵּבַת בִּסְתָם, וְאֵינוֹ מֻכְרָח דְּמִסֻּגְיַת דְּבָרָיו מַשְׁמַע דְּבִסְתָמָא קָנֵי], **וְצָרִיךְ עִיּוּן.** וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב דְּמִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ מָנוֹחַ מְבֹאָר דְּבִסְתָמָא אָמְרִינַן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִזְכּוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעִיַּנְתִּי בְּרַבֵּנוּ מָנוֹחַ פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת שׁוֹפָר וּמָצָאתִי שֶׁדְּבָרָיו סוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, וְכַנִּרְאֶה טָעוּת סוֹפֵר יֵשׁ שָׁם וְאֵין לִלְמֹד מִדְּבָרָיו כְּלָל לְדִינָא:

* **אֶלָּא בְּנִתְבַּטֵּל בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק יח) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּאִם לֹא נִתְבַּטֵּל בְּשָׁעָה שֶׁקִּדֵּשׁ הַיּוֹם וְכוּ׳.** מְקוֹר דְּבָרַי הוּא מִלְּשׁוֹן רַשִׁ״י בְּסֻכָּה דַּף ל״ג עַמּוּד א׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְלוּלָב מִסֻּכָּה לָא יָלִיף, וְכֵן כָּתַב שָׁם בְּעַמּוּד ב׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל הָכִי גָּרְסִינַן, עַיֵּן שָׁם. **אֶלָּא דְּבֶאֱמֶת קָשֶׁה שֶׁהֲרֵי זְמַן מִצְוַת לוּלָב מַתְחִיל מֵעַמּוּד הַשַּׁחַר וְאֵילָךְ, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ נִתְבַּטֵּל בַּלַּיְלָה הָוֵי כְּמוֹ קֹדֶם הַזְּמַן.** וּמָצָאתִי לְבַעַל עָרוּךְ לַנֵּר (שם לג. ברש״י ד״ה ולולב) שֶׁעָמַד שָׁם בָּזֶה, וְעַיֵּן שָׁם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לָהֶם בִּטּוּל, וּכְמוֹ דְּפָסַק הַמְּחַבֵּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ״ו סְעִיף ב׳. (ל) וְיֵשׁ שֶׁמַּחֲמִירִין גַּם בָּזֶה: (יז) **אֶלָּא בְּנִתְבַּטֵּל.** הַטַּעַם כַּנַּ״ל דְּכֵיוָן שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָאָה הֲרֵי הוּא כְּחָסֵר מִן שִׁעוּרוֹ שֶׁהוּא פָּסוּל, וְאַף עַל גַּב שֶׁאֶפְשָׁר לְבַטְּלָהּ מִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן לֹא נִתְבַּטֵּל וּבְאִסּוּרוֹ קָאֵי: (יח) **בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב.** דְּאִם לֹא נִתְבַּטֵּל בְּשָׁעָה שֶׁקִּדֵּשׁ הַיּוֹם אִם כֵּן לֹא הָיָה רָאוּי אָז לִתְקֹעַ בּוֹ (לְפִי שִׁיטָה זוֹ שֶׁפָּסוּל לִתְקֹעַ בּוֹ קֹדֶם בִּטּוּל) וְנִדְחָה אָז, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בִּטְלוֹ הָעַכּוּ״ם אַחַר כָּךְ בְּיוֹם טוֹב וְהֻתַּר, מִכָּל מָקוֹם (לא) שֶׁמָּא יֵשׁ דִּחוּי אֵצֶל מִצְוֹת וּכְבָר נִפְסַל. וּלְעִנְיַן דִּינָא קָיְימָא לָן כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה (לב) שֶׁהוּא סְבָרַת רֹב הַפּוֹסְקִים וַאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְבַּטְּלָה כְּלָל (לג) יָכוֹל לִתְקֹעַ בּוֹ אִם אֵין לוֹ אַחֵר, (לד) רַק אִם יִמְצָא אַחַר כָּךְ שׁוֹפָר כָּשֵׁר צָרִיךְ לִתְקֹעַ בּוֹ מֵחָדָשׁ לָצֵאת יְדֵי סְבָרָא זוֹ (לה) וּבְלִי בְּרָכָה: ד (יט) **שֶׁל תִּקְרֹבֶת עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים.** פֵּרוּשׁ, בְּהֵמָה שֶׁהִקְרִיבוּהָ לְקָרְבָּן לִפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה (לו) וְעָשׂוּ מִקַּרְנֶיהָ שׁוֹפָר: (כ) **מִשּׁוּם דְּאֵינָהּ בְּטֵלָה וְכוּ׳.** וּכְתוּתֵי מִיכְתַּת שִׁיעוּרֵיהּ וְכַנַּ״ל: ה (כא) **הַמּוּדָר הֲנָאָה מִשּׁוֹפָר.** כְּגוֹן שֶׁאָמַר קוֹנָם הֲנָאַת שׁוֹפָר עָלַי: (כב) **אָדָם אַחֵר וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דְּאֵין יָכוֹל לְהַפְקִיעַ עַצְמוֹ מִמִּצְוַת שׁוֹפָר בִּשְׁבִיל נֶדֶר זֶה דְּמִצְוָה לֹא מִקְּרֵי הֲנָאָה וְכַנַּ״ל, מִכָּל מָקוֹם יִשְׁמַע תְּקִיעַת שׁוֹפָר מֵאַחֵר וְלֹא יִתְקַע בְּעַצְמוֹ. וְהַטַּעַם כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים מִשּׁוּם (לז) דְּיֵשׁ הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הֲנָאָה כְּשֶׁהֵם תּוֹקְעִין, וַהֲנָאַת הַגּוּף לֵיכָּא לִשְׁרוּיֵי בִּשְׁבִיל טַעְמָא דְּמִצְוֹת לָאו לֵהָנוֹת נִתְּנוּ. (לח) וּמִכָּל מָקוֹם כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק שֶׁאֵין לוֹ אַחֵר מֻתָּר לוֹ בְּעַצְמוֹ לִתְקֹעַ, רַק שֶׁאֵין לוֹ לִתְקֹעַ (לט) כִּי אִם עֲשָׂרָה קוֹלוֹת דְּהַיְנוּ תַּשְׁרַ״ת תַּשַׁ״ת תַּרַ״ת שֶׁהֵם מֵעִקַּר הַדִּין: (כג) **קוֹנָם לִתְקִיעָתוֹ עָלַי.** שֶׁלֹּא הִזְכִּיר הֲנָאָה, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאָמַר (מ) קוֹנָם הַשּׁוֹפָר לִתְקִיעָתוֹ עָלַי וְעַל כָּרְחָךְ חָיֵיל, כֵּיוָן (מא) שֶׁפֵּרֵשׁ לֶאֱסֹר עַל עַצְמוֹ הַשּׁוֹפָר לִתְקֹעַ בּוֹ כְּמוֹ שֶׁאוֹסֵר עַל עַצְמוֹ הַצְּרוֹר לִזְרֹק בּוֹ אַף שֶׁאֵין לוֹ הֲנָאָה, אֲבָל אִם אָמַר סְתָם (מב) קוֹנָם שׁוֹפָר עָלַי, מֻתָּר לִתְקֹעַ בּוֹ תְּקִיעָה שֶׁל מִצְוָה: (כד) **אָסוּר לִתְקֹעַ וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (מג) פֵּרֵשׁ בְּנִדְרוֹ תְּקִיעָה שֶׁל מִצְוָה, וְהַטַּעַם דִּנְדָרִים (מד) אִסּוּר חֶפְצָא הוּא וְחָל אֲפִלּוּ עַל דְּבַר מִצְוָה. (מה) וַאֲפִלּוּ לִשְׁמֹעַ תְּקִיעַת שׁוֹפָר מֵאַחֵר גַּם כֵּן בִּכְלָל אִסּוּר זֶה. וְדַע דְּיֵשׁ (מו) פּוֹסְקִים שֶׁרָצוּ לוֹמַר שֶׁאֵין חָל הַנֶּדֶר אֶלָּא אִם כֵּן אָסַר הַשּׁוֹפָר עָלָיו כְּגוֹן שֶׁאָמַר שׁוֹפָר עָלַי בְּקוֹנָם לִתְקֹעַ בּוֹ, אֲבָל בְּאָסַר עָלָיו הַתְּקִיעָה כְּגוֹן שֶׁאָמַר תְּקִיעַת שׁוֹפָר עָלַי בְּקוֹנָם אֵינוֹ חָל דְּהַתְּקִיעָה אֵין בּוֹ מַמָּשׁ, וּנְדָרִים אֵין חָלִין אַדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ. אָמְנָם (מז) כַּמָּה פּוֹסְקִים סוֹבְרִין שֶׁחָל אַף בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים הִזְכִּיר בְּנִדְרוֹ חֶפְצָא, סְתָמָא דְּמִלְּתָא כַּוָּנָתוֹ לֶאֱסֹר הַחֵפֶץ עָלָיו. וְכָל זֶה לְעִנְיַן אִסּוּר תּוֹרָה, (מח) אֲבָל מִדְּרַבָּנָן אִיכָּא אִסּוּרָא בְּכָל גַּוְנֵי אֲפִלּוּ בְּנֶדֶר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ כַּמְּבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רי״ג (ס״א), וְעַל כֵּן אָסוּר לִתְקֹעַ בּוֹ קֹדֶם שֶׁיַּתִּיר הַנֶּדֶר. וּמְפֹרָשׁ בַּפּוֹסְקִים דְּכָל זֶה בְּנֶדֶר, אֲבָל בִּשְׁבוּעָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְקִיעַ אֶת עַצְמוֹ מִמִּצְוַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר, דְּמֻשְׁבָּע וְעוֹמֵד מֵהַר סִינַי לְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה, אִם לֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ל) **בַּ״ח** (ס״ב) **וְשַׁ״ךְ** (סק״א) **שָׁם. וּבֶאֱמֶת אֵין דִּבְרֵי הַבַּ״ח שָׁם נִרְאִין בַּהֲבָנַת דִּבְרֵי הָרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמִּי״ץ,** עַיֵּן בִּירֵאִים סִימָן ק״ב שֶׁמְּבֹאָר לְהֶדְיָא כְּבֵית יוֹסֵף, אֶלָּא דִּפְסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם (ס״ב) אֵינוֹ לְכֻלֵּי עָלְמָא בְּלָאו הָכִי, שֶׁהָרֵי הַבֵּית יוֹסֵף גּוּפָא כָּתַב דְּמִדִּבְרֵי הָרַאֲבַ״ד (ע״ז נב: ד״ה כי קמבעיא) מוּכָח שֶׁלֹּא כְּדִבְרֵי הָרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמִּיץ, וּבְזֶה צָדְקוּ דְּבָרָיו [וְשֶׁלֹּא כְּבַ״ח שֶׁהִשִּׁיג עָלָיו שָׁם בָּזֶה], וְכִמְבֹאָר בְּהֶדְיָא בְּרַשְׁבָּ״א סֻכָּה (ל״א) [כ״ט] (ע״ב ד״ה של) וּבְרַ״ן שָׁם (יד. ד״ה של) בַּהֲבָנַת דִּבְרֵי הָרַאֲבַ״ד, וְאַף דְּגַם הוּא קָשָׁרֵי בְּבִטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה גּוּפֵיהּ, הֲלֹא גַּם בָּזֶה חָלְקוּ עָלָיו הָרַ״ן וְהָרַשְׁבָּ״א שָׁם, וּמִטַּעַם דְּלֹא אַשְׁכְּחַן זֶה רַק בְּשֶׁהָיָה עֲבוֹדָה זָרָה וְהַמְשַׁמְּשִׁים בִּרְשׁוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁזָּכָה כְּבָר יִשְׂרָאֵל בִּמְשַׁמְּשִׁים. אֶלָּא דְּנִרְאֶה דְּהַבֵּית יוֹסֵף סָמַךְ בָּזֶה לְהָקֵל בְּכָל גַּוְנָא אַרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמִּיץ וּסְמַ״ג (לאוין מה) וְטוּר, מִשּׁוּם דְּהוּא מִלְּתָא דְּרַבָּנָן, דְּמִן הַתּוֹרָה לֹא מַחֲמִרִינַן בַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּשֶׁעֲבָדָהּ הַיִּשְׂרָאֵל דַּוְקָא, **וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהָקֵל גַּם בְּעִנְיָנֵנוּ:** (לא) בַּעֲיָא בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַּף מ״ז (ע״א) עַיֵּן שָׁם וּבְתוֹסָפוֹת סֻכָּה דַּף ל״א (ע״ב) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל בַּאֲשֵׁרָה: (לב) רַשִׁ״י (ר״ה כח. ד״ה ואם) רַמְבַּ״ן (ע״ז מז. ד״ה ורב) וְרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה בעי) וְרִיטְבָּ״א (שם ד״ה המשתחוה) וְהָרֹא״ש (ר״ה פ״ג סי׳ ט) וְהָרַ״ן (ע״ז כ. ד״ה וגרסינן תו בגמרא) וְכָתַב שֶׁכֵּן גַּם דַּעַת הָרִי״ף (ר״ה ז.) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד (שופר פ״ח ה״א) שֶׁהוּא דַּעַת רֹב הַפּוֹסְקִים וְגַם הָרַמָּ״א שֶׁהִגִּיהַּ כֵּן מִכָּל מָקוֹם בְּסִימָן תרמ״ט (ס״ג) הִשְׁמִיט הַגָּהָתוֹ וְרָמְזָה בָּרֶמֶז: (לג) **וְאֶפְשָׁר דְּצָרִיךְ גַּם לְבָרֵךְ עָלָיו:** (לד) **מִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לְהָבִיאוֹ מִחוּץ לַתְּחוּם אוֹ לַעֲבֹר עַל שְׁבוּת אַחֵר בִּשְׁבִיל זֶה** כְּהַהִיא דְּסָעִיף כ״א כֵּן כָּתַב הַמַּטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ו): (לה) מַטֵּה אֶפְרַיִם (שם): ד (לו) רַמְבַּ״ן (יבמות קג: ד״ה ושל) רַשְׁבָּ״א (שם ד״ה של) וְרִיטְבָּ״א בִּיבָמוֹת דַּף (ק״ב) [ק״ג] (ע״ב ד״ה של) וּבְרִיטְבָּ״א רֹאשׁ הַשָּׁנָה (כ״ז) [כ״ח] (ע״א ד״ה ודווקא), עַיֵּן שָׁם. **אֲבָל בְּהִקְרִיב הַשּׁוֹפָר לַעֲבוֹדָה זָרָה אֵינוֹ נֶאֱסָר, דְּדַוְקָא בִּכְעֵין אַרְבַּע עֲבוֹדוֹת שֶׁבִּפְנִים נֶאֱסָר, אִם לֹא שֶׁהָיָה דֶּרֶךְ עֲבוֹדָתָהּ בְּכָךְ,** עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵיהֶם: ה (לז) כָּל בּוֹ (סי׳ סד) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים שֶׁהֶעְתִּיקוּהוּ: (לח) בַּ״ח (ס״ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז). וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים הֵעִירוּ שֶׁעַל כָּרְחֲךָ עִקַּר סְבָרָא זוֹ אֵינָהּ אֶלָּא חֲשָׁשָׁא בְּעָלְמָא, שֶׁהֲרֵי בְּשׁוֹפָר שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה תּוֹקְעִין בּוֹ לְכַתְּחִלָּה אִי לָאו סְבָרָא דִּמְאִיסָא וּמִטַּעֲמָא דְּלָאו לֵהָנוֹת נִתְּנוּ הַמִּצְוֹת, וְלֹא חָיְישִׁינַן שֶׁמָּא יֵהָנֶה גּוּפֵיהּ בִּתְקִיעָה, וְעַל כָּרְחֲךָ דְּאֵינוֹ אֶלָּא לְכַתְּחִלָּה הֵיכִי דְּאִיכָּא אַחֵר. **וּבְסֵפֶר כַּפֹּת תְּמָרִים** (יום תרועה כח. ד״ה הדר) **כָּתַב דְּהַכֹּל לְפִי הָאָדָם, אִם מַרְגִּישׁ שֶׁבְּטִבְעוֹ אֵינוֹ נֶהֱנֶה מִתְּקִיעָתוֹ מֻתָּר לִתְקֹעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה:** (לט) מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ז): (מ) רַ״ן (נדרים טז: ד״ה אלא), וְהַמְחַבֵּר קִצֵּר הַלָּשׁוֹן. **וְאִי לֹא הִזְכִּיר שֵׁם שׁוֹפָר, הֲלֹא הוּא דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ וְאֵין אִסּוּרוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן,** וְכֵן כָּתַב בְּבֵית מֵאִיר. **וּמִסְתַּבְּרָא דְּאִם אֵין לוֹ אַחֵר יִתְקַע בּוֹ:** (מא) הַגְּרָ״א: (מב) כֵּן מוּכָח מֵהַגְּרָ״א וְכֵן הֵבִיא הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ו ח״ב): (מג) אַחֲרוֹנִים: (מד) פּוֹסְקִים: (מה) כֵּן מוּכָח מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְכֵן כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ז): (מו) הָרַ״ן (שם): (מז) תּוֹסָפוֹת (ר״ה כח. ד״ה המודר הנאה משופר) וּמַסְקָנַת הָאוֹר זָרוּעַ בְּהִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה (ח״ב סי׳ ס) וְכָל בּוֹ (סי׳ סד) בְּשֵׁם הָרַמָּ״ה וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם): (מח) בֵּאוּר הַגְּרָ״א:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah